

Valdemarsviks kommun
kommun@valdemarsvik.se

Rektorn vid Sörbyskolan
ann-catrin.stening@valdemarsvik.se

Beslut för förskoleklass och grundskola

efter tillsyn i Sörbyskolan
i Valdemarsviks kommun

Tillsyn i Sörbyskolan

Skolinspektionen genomför tillsyn i Valdemarsviks kommun under 2014. Vid tillsynen besöker Skolinspektionen samtliga skolenheter i kommunen.

Sörbyskolan besöktes av Skolinspektionen den 22 april 2014.

Fakta om skolenheten

Sörbyskolan ligger i centralorten Valdemarsviks utkant. Skolenheten har 31 elever i förskoleklass och 86 elever i grundskolans årskurs 1–3. På skolenheten finns också två fritidshemsavdelningar. Skolenheten leds av en rektor som vid tillsynstillfället också var tillförordnad rektor för Gryt skola. Den pedagogiska personalen är indelad i två arbetslag, där det ena omfattar skolans personal och det andra fritidshemmets. Arbetslagen leds av varsin arbetslagsledare.

Skolenhetens egna resultatsammanställningar visar att år 2013 har 61 procent av eleverna nått kunskapskraven för godtagbara kunskaper i årskurs 3 i matematik och 67 procent i svenska. Resultaten är i nivå med, eller något lägre än de fyra närmast föregående åren i dessa ämnen. I naturorienterande ämnen och samhällsorienterande ämnen nådde alla elever kunskapskraven de senaste två åren.

Resultaten på ämnesproven för årskurs 3 läsåret 2012/13 i matematik och svenska visar att andelen elever som nått kravnivån är lägre på skolenheten i 14 av 15 delprov jämfört med samtliga elever i riket.

Kommunens fritidshem kommer att inspekteras senare på kommunövergripande nivå och beskrivs och bedöms i särskilt beslut.

Helhetsbedömning

Sörbyskolans elevers inflytande över frågor som berör dem och deras utbildning är påtaglig, sett till deras ålder och mognad. Personalen på skolenheten har också medvetet arbetat med skolans värdegrund och utvecklat en mängd olika aktiviteter syftande till trygghet, trivsel och studiero. Samsynen bland den pedagogiska personalen kan dock ytterligare utvecklas härvidlag.

Under en följd av år har Sörbyskolans resultat varit låga. Skolinspektionens tillsyn visar att skolenhetens systematiska kvalitetsarbete brister. Rektorn måste särskilt ta ett tydligare ansvar för utvecklingen av skolans pedagogiska frågor. Verksamheten måste exempelvis organiseras på ett sätt så att rektorn regelbundet deltar i pedagogiska diskussioner med personalen. Skolans systematiska kvalitetsarbete måste även förbättras så att det består av planering, uppföljningar av resultat och analyser för att identifiera nya utvecklingsområden. Såväl rektorn som lärare måste ta ansvar för att samverka i syfte att nå utbildningsmålen tydligt utvecklas på skolenheten.

Även när det gäller arbetet med att ge särskilt stöd till de elever som bedöms vara i behov av det finns det bristande samsyn inom personalgruppen, vilket leder till att insatsen av stödåtgärder blir beroende av vilken klass eleven går i. Rutinerna avseende

när och hur elever som riskerar att inte nå målen eller på annat sätt kan vara i behov av särskilt stöd behöver tydliggöras så att behoven skyndsamt utreds och rätt åtgärder sätts in och utvärderas. Andelen elever med åtgärdsprogram är lågt på skolenheten. Samtidigt har mellan 27 och 39 procent av eleverna inte nått kunskapskraven för godtagbara kunskaper i slutet av årskurs 3 i matematik respektive svenska de fem senaste åren.

Skolinspektionens ingripande

Föreläggande

Skolinspektionen förelägger enligt 26 kap. 10 § skollagen (2010:800) Valdemarsviks kommun att vidta nedanstående åtgärder för att avhjälpa påtalade brister. De vidtagna åtgärderna ska senast den 19 september 2014 redovisas för Skolinspektionen.

Särskilt stöd

Bedömning

Valdemarsviks kommun måste vidta följande åtgärder för att förbättra arbetet inom bedömningsområdet Särskilt stöd.

- Den som uppmärksammar att en elev inte kommer att uppnå de kunskapskrav som minst ska uppnås eller har andra svårigheter i skolsituationen ska anmäla det till rektorn.
- Rektorn ska se till att behovet av särskilt stöd utreds skyndsamt.
- Eleverna ska få det särskilda stöd som utredningen har visat att de behöver.

Motivering

Av skollagen framgår att om det framkommer att det kan befaras att en elev inte kommer att nå de kunskapskrav som minst ska uppnås eller på annat sätt uppvisar andra svårigheter i sin skolsituation, ska detta anmälas till rektorn. Rektorn ska se till att elevens behov av särskilt stöd skyndsamt utreds. Samråd ska ske med elevhälsan, om det inte är uppenbart obehövligt. Om en utredning visar att en elev är i behov av särskilt stöd, ska han eller hon ges sådant stöd. Ett åtgärdsprogram ska utarbetas för en elev som ska ges särskilt stöd. Det särskilda stödet ska ges på det sätt och i den omfattning som behövs för att eleven ska ha möjlighet att nå de kunskapskrav som minst ska uppnås.

Av Skolverkets allmänna råd om arbete med åtgärdsprogram för elever i behov av särskilt stöd (SKOLFS 2013:8) framgår att rektorn bör skapa fungerande rutiner för att säkerställa att en utredning om en elevs behov av särskilt stöd görs, samt avgöra vem som ska ansvara för utredningen. Vidare bör rektorn skapa fungerande rutiner för hur samarbetet med elevhälsopersonalen ska ske vid utredningen av och om en elev behöver särskilt stöd och skapa riktlinjer för vad som behöver ingå i en utredning och hur utredningen kan dokumenteras.

Tillsynen visar att rektorn inte har säkerställt att det finns fungerande rutiner för att se till att en utredning om en elevs behov av särskilt stöd görs. Det finns en osäkerhet bland skolenhetens lärare om vilka rutiner som gäller för att uppmärksamma och anmäla elever som kan vara i behov av särskilt stöd då arbetssättet upprepat ändrats de senaste åren.

Vidare finns en bristande samsyn inom personalgruppen när det gäller arbetet med att ge särskilt stöd till elever i behov av det. Utredningarnas resultat i form av stödåtgärder och stödinsatser blir beroende av vilken klass eleven går i. En samstämmig bild ges av att stödinsatser blir fördröjda och att utvärdering av stödinsatsernas effekter inte görs i vissa fall.

Skolinspektionen bedömer att skolenhetens arbete med att ge elever i behov av särskilt stöd brister. Huvudmannen föreläggs åtgärda bristerna.

Författning

3 kap. 8 och 10 §§ skollagen

Lgr 11, 2.8 Rektorns ansvar

Pedagogiskt ledarskap och utvecklingen av utbildningen

Bedömning

Valdemarsviks kommun måste vidta följande åtgärder för att förbättra arbetet inom bedömningsområdet Pedagogiskt ledarskap och utvecklingen av utbildningen.

- Rektorn måste skaffa god kunskap om det inre arbetet i skolan och särskilt verka för att utbildningen planeras och utvecklas med inriktning att uppfylla de nationella målen för utbildningen.
- Rektorn ska bedriva ett systematiskt kvalitetsarbete som består i planering, uppföljning och utveckling av utbildningen under medverkan av lärare, övrig personal och elever och att elevernas vårdnadshavare ges möjlighet att delta i arbetet.

Motivering

Enligt skollagen ska det pedagogiska arbetet vid en skolenhet ledas och samordnas av en rektor. Rektorn ska särskilt verka för att utbildningen utvecklas. Vidare ska rektorn ansvara för att på skolenhetsnivå systematiskt och kontinuerligt planera, följa upp och utveckla utbildningen. Kvalitetsarbetet ska genomföras under medverkan av lärare, övrig personal och elever. Elevernas vårdnadshavare ska ges möjlighet att delta i arbetet. Inriktningen på det systematiska kvalitetsarbetet ska vara att de nationella målen uppfylls. Det systematiska kvalitetsarbetet ska dokumenteras. Av läroplanen framgår att rektorn, som pedagogisk ledare och chef för lärarna och övrig personal, har det övergripande ansvaret för att verksamheten som helhet inriktas mot de nationella målen. Rektorn ansvarar för att skolans resultat följs upp och utvärderas i förhållande till de nationella målen och kunskapskraven.

Tillsynen visar att rektorns kunskap om lärarnas arbete i klassrummen är begränsad. Rektorn har genomfört observationer av några av lärarnas arbete men i mycket begränsad omfattning och ambitionen att skaffa kunskaper om lärarnas arbete i klassrummen har inte fullföljts. Det finns lärare som inte fått besök av rektorn i klassrummet sen dennes tillträde tre år tidigare. Rektorns kunskap om lärarnas arbete i klassrummen ifrågasätts av lärare vilket också framgår av Skolinspektionens enkät till lärarna.

Tillsynen visar att visst arbete syftande till att höja kvaliteten på utbildningen och nå högre måluppfyllelse finns på skolenheten. Exempelvis har två lärare genomfört en analys av vilka svagheter som framkom utifrån resultaten på de nationella proven och utarbetat förslag på åtgärder utifrån detta, vilket redovisats för rektorn. Vissa kompetensutvecklingsinsatser har också genomförts eller planeras i syfte att förbättra skolenhetens måluppfyllelse. Arbetet bedrivs dock inte systematiskt. Rektorn har försökt införa kommunens årshjul som struktur i syfte att öka måluppfyllelsen, men detta följs inte i praktiken.

Rektorn deltar i viss utsträckning i arbetslaget för lärarna i förskoleklass till årskurs 3's möten. Utöver detta finns en arbetsplatsträff med samtlig personal två timmar i månaden under kvällstid som leds av rektorn. Personalen träffas också regelmässigt under 15 minuter varje morgon, utan ledning. Lärarintervju visar att det inte försiggår något pedagogiskt utvecklingsarbete under något av dessa tre olika möten. Arbetslagsträffarna används i huvudsak för att lösa praktiska frågor, de pedagogiska hinner man inte med. De korta morgonmötena används också för att lösa akuta ärenden som vikariebehov, frånvaro och liknande. Den månatliga arbetslagsträffen under rektorns ledning utgörs enligt lärare huvudsakligen av information från arbetsgivaren och pedagogiskt utvecklingsarbete eller kvalitetsutvecklande arbete diskuteras inte.

Avsaknaden av ett systematiskt kvalitetsarbete visas exempelvis i att rektorn inte fullt ut kan säga att undervisningen i praktiken utgår ifrån nu gällande läroplan i alla klasser på skolenheten. Det saknas övergripande analyser på skolenhetsnivå genomförda med delaktighet av personal och elever samt deras vårdnadshavare. Såväl rektorn som lärarna förklarar huvudsakligen bristerna i skolenhetens måluppfyllelse med individuella elevers svagheter eller tillkortakommanden. Skolinspektionens enkät visar på låga värden rörande rektors ledning av utveckling av utbildningen och utvecklade rutiner på skolenheten.

Skolinspektionen bedömer att rektorn inte fullgör sitt ansvar som pedagogisk ledare och chef samt verkar för att utbildningen lever upp till de krav som ställs i författningarna. Vidare brister det systematiska kvalitetsarbetet syftande till utveckling av utbildningen på skolenheten. Huvudmannen föreläggs åtgärda bristerna.

Författning

2 kap. 9 § skollagen, 4 kap. 4–6 §§ skollagen

Lgr 11, 2.8 Rektorns ansvar

I ärendets slutliga handläggning har deltagit undervisningsråd Ewa Hallberg, jurist Christina Hjalmarsson och enhetschef Gunnar Olausson.

På Skolinspektionens vägnar

Allan Westerdahl
Enhetschef

Dan Porsfelt
Utredare/Föredragande

Bilaga:

Bilaga 1 Allmänt om tillsynen

Allmänt om tillsynen

Skolinspektionen genomför regelbundet tillsyn i alla verksamheter och hos alla huvudmän. Tillsynen fokuserar på faktorer som har betydelse för en god lärandemiljö och för elevers möjligheter att nå målen för verksamheten. Tillsynen inriktas mot tre huvudområden: Elevernas utveckling mot målen, ledning och utveckling av utbildningen samt enskild elevs rätt. För enskilda huvudmän granskas även huvudmannaskap och godkännande.

Tillsynen av förskola, fritidshem och vuxenutbildning i en kommun är inriktad på hur kommunen tar sitt ansvar för verksamheten. I de fall fritidshem finns vid fristående skolor ingår de i tillsynen av skolenheten. Förskolor som drivs av enskilda huvudmän har fått sitt tillstånd av kommunen och det är därmed kommunen som har ansvaret för tillsyn av dessa.

Alla skolenheter besöks vid tillsynen. Vid den tredjedel av skolorna där Skolinspektionen bedömer att det är lägre risk för problem och brister granskas färre delområden och besöken görs under en halv dag. Övriga skolenheter granskas inom samtliga bedömningspunkter och under flera dagar.

Tillsynen grundar sig på dokument som exempelvis plan mot kränkande behandling, kunskapsresultat och annan information från Skolverkets nationella uppföljningssystem, besök i skolenheter och intervjuer. Oavsett tillsynsform ger Skolinspektionens granskning inte någon heltäckande bild av verksamheten utan ska ses som en bild vid det aktuella granskningstillfället inom de områden som ingår i tillsynen.

Efter tillsynen redovisas Skolinspektionens bedömningar i ett beslut. Redovisningen görs i form av avvikelserapportering vilket innebär att det endast är de bedömningspunkter där det förekommer brister som beskrivs i beslutet. För kommuner bedöms även ansvarstagandet som helhet för den utbildning kommunen bedriver. Innan ett beslut fastställs ges alltid huvudmännen möjlighet att ta del av och lämna synpunkter på sakuppgifter i besluten.

I de fall Skolinspektionen funnit brister har huvudmannen ansvar för att komma tillrätta med bristerna. Huvudmannen ska också redovisa de åtgärder som har vidtagits i för att åtgärda bristerna. För att följa upp huvudmännens arbete kan flera besök eller andra kontakter bli aktuella då Skolinspektionen också vill se effekter av de åtgärder som vidtas.

Mera information om den regelbundna tillsynen finns på Skolinspektionens webbplats www.skolinspektionen.se under fliken Inspektion.